

drukken, 'dat de grondtoon van ons volkskarakter Christelijk' is – met de term werd 'geen binding aan een religieus standpunt, evenmin binding aan enige politieke partij' aangegeven, de LO bestond immers 'uit vooruitstrevenden van allerlei groepering.'¹

Eind februari kwam de gehele Top van de LO in Zeist bijeen. Er werd daar een verklaring opgesteld² waarin het beleid van het Centraal Bureau werd goedgekeurd en waarin voorts werd opgemerkt dat de LO als zodanig zich niet met de politiek bemoeide, zij het dat zij 'sterk gekant (was) tegen revolutionaire spanningen.'³

Inmiddels had de 'beginselverklaring' van de groepen van de rechtersectie tot scherpe reacties geleid in tot de linkersectie behorende illegale bladen. 'Wij hebben nooit verwacht', schreef van Randwijk in *Vrij Nederland*,

'dat alle groepen en iedereen het eens zou zijn met datgene wat wij op politiek terrein noodzakelijk en eis der gerechtigheid achtten. Wij erkennen het democratisch recht en zelfs tot op zekere hoogte de nuttige functie van wat conservatisme. Maar wij hoopten vurig dat de tijd voorbij zou zijn dat men een, zeker niet specifiek Calvinistische, maar goeddeels doodgewoon liberale negentiende-eeuwse maatschappijleer voor 'Christelijk' en een zeer bepaalde 'rechtse' politiek als een bij uitstek 'nationale' zou zien.'

Als 'duidelijke positiebepaling' werd de beginselverklaring van de LO, de LKP, het Schoolverzet en *Trouw* door van Randwijk gewaardeerd, 'maar de verklaring en het naschrift' (het commentaar in *Trouw*) 'is niet hetzelfde. Wij begrijpen niet hoe politiek-gemengde organisaties als LKP, LO en zelfs het Schoolverzet ooit het naschrift voor hun rekening kunnen nemen.'⁴

¹ A.v.: 'Mededelingen', 28 (8 jan. 1945), p. 3 (a.v.). ² Tekst: *Het Grote Gebod*, dl. I, p. 118–19. ³ Van Riessen viel enkele weken later, midden maart, de SD in handen. 'De Duitsers', zo verklaarde hij later aan de Enquêtecommissie, 'wisten benauwend veel. Viebahn wist bijv. meer van prof. Oranje af dan ik er op dat moment vanaf wist.' (getuige H. van Riessen, *Eng.*, dl. VII c, p. 264) Mishandeld werd van Riessen niet; hij kwam tenslotte met de anti-revolutionair Smallembroek in één cel. 'Dat was een vent', schreef van Riessen ons in '75. 'Ik heb me aan hem opgetrokken. Hij doceerde politiek, ik filosofie. We hadden het best met elkaar.' (brief, 25 aug. 1975, van H. van Riessen)

In het Centraal Bureau der LO waaruit ook van Vliet was verdwenen (deze was, gelijk in hoofdstuk 6 vermeld, in januari door het verraad van 'van Arkel' door de SD gearresteerd), werd de plaats van van Riessen ingenomen door mr. A. J. Meyer uit Alphen aan den Rijn, die tot op dat moment de leider was geweest van de LO in de provincie Zuid-Holland. ⁴ *Vrij Nederland*, V, 8 (6 jan. 1945), p. 3, 7.